

İÇİNDEKİLER

Sıra	Tarih	Yayın	Başlık	Sayfa
1	20.11.2020	Hürriyet	HER İHTİMALİN HER ŞATIN HESABA KATILARAK YERLİ	2

Her ihtimalin, her şartın hesaba katılarak yerli üretimin teşvik edilmesi gerekiyor

Nobel İlaç Yönetim Kurulu Başkanı
Hasan Ulusoy

Yüzde yüz yerli sermayeye sahip olan Nobel, halen 20 ülkede varlık gösterme başarısını gösteren bir firma. Ayrıca yaklaşık 50 ülkeye de ihracat gerçekleştirdiğini biliyoruz. Nobel'i sizden dinleyebilir miyiz?

Teşekkür ederim. Evet, elliden de fazla ülkede ayak izimizin bulunmasından gurur duyuyoruz. Bunlardan yirmisinde de kendi ofislerimiz, kendi ekiplerimiz var. Dolayısıyla ürünlerimizin tanıtımını kendimiz yapıyor, reçete üretiyor, yani talebi de kendimiz oluşturuyoruz. 2000'lerin başında önümüze koyduğumuz yurt dışına açılma hedefimizin ana fikri de buydu zaten. Yalnızca ihracat yapmak değil, dünyada Türk markalarının oluşturulması gayesine

ilaçta da bir pencere açmak. Kolay olmadı tabii ama bu kulvarda yirmi yıldır epey yoldığımızı gururla söylemek isterim. Şu anda üç ülkede, biri hammadde biri biyoteknoloji sahasında olmak üzere beş üretim tesisi ve dört Ar-Ge laboratuvarımız faaliyette. Çalışan sayımız yarısı Türkiye dışında olmak üzere 3.000'e ulaştı. Son iki yıldır ve geçmişte de bazı yıllar ilaçta ihracat şampiyonu olduk. Bu konuyu biraz detaylı anlatmak isterim. İlaçta dışa bağımlılık ve dış ticaret açığı devletimizin de özel ilgi alanına girecek kadar can yakıcı bir problemdir. Yıllardır, dört milyar doların altına düşemediğimiz cari açığımız adeta bu sektörün kaderi haline geldi. Biz, bu sıkıntılı tabloda payı olmayan belki tek firmayız. On küsur yıldır, ihracatımız ithalattımızdan fazladır. Net ihracatçıyız yani. Sektör, hammadde başta olmak üzere birçok kalemede dışa bağımlı durumdadır. Dolayısıyla sürekli döviz açığı vermeye mahkûm. Elbette aynı zorlukta biz de karşı karşıyayız. Ancak biraz önce anlattığım iş modeliyle markalı, katma değeri yüksek ihracata yöneldiğimiz ve bunu başarabildiğimiz için farklıyız. Bu konuyu ülke olarak çok geniş şekilde konuşmamız, tartışmamız lazım. Yalnızca ilaç değil, savunmada enerjiye bütün sektörlerde böyle bir dönüşüme, kalkınmaya ihtiyacımız var.

Her aşamasında tecrübe ve bilgi birikimi gerektiren ilaç üretimi konusunda iddialı bir konumda bulunuyorsunuz. Geçmişten bugüne Nobel'de ilerleme süreci ne şekilde gelişti?

Nobel, 56 yılı geride bırakmış bir firma. Ailemizin eczacılık geçmişi de katarsak 66 yılı geride bırakmış olduk. Ben, ilaç serüvenime altı yaşında eczanemizde çıraklık yapı-

rak başladım ve hiç de kopmadım. Hikâyesim uzun yani! Eczanede üretimden sanayileşme serüvenine kadar ülkemizin bu sahadaki önemli dönüm noktalarının tamamının içinde idik. Tecrübe ve bilgi birikimi ifadeniz çok değerli. İlacın, geliştirilmesinden üretimine, tanıtımından taşınmasına kadar çok özel ve hassasiyet gerektiren kuralları var. Bir yandan da değişimin, gelişmenin en hızlı olduğu sektörlerden. Firma olarak, her dönemin standartlarına, ihtiyaçlarına uygun bir ürün skalası ile faaliyette olduk. Bundan sonra da yine biyoteknolojiye yoğunlaşarak, yeni coğrafyalar ve yeni tedavi alanlarında var olmaya devam edeceğiz.

Stratejik alan olarak tanımlanan ilaç üretimi konusunda yerli üretimin önemi yadsınamaz. Bu konu hakkında görüşlerinizi alabilir miyiz?

Biraz önce dışa bağımlılık diye belirttiğim husus tam da bunu anlatıyor. Önce şunu belirtmem lazım, yerlilikten kasıt yalnızca sermaye yapısı ile ilgili bir kavram gibi algılanmamalı. Ve de her zaman her ülkede bir miktar ilacın ithal edilme mecburiyeti olduğu unutulmamalı. Önemli olan özellikle hayatı konularla ülke olarak kendinize yetebilmeniz. Halen, 2,5 milyar kutuya

ulaşan ilaç tüketimimizin yaklaşık %90'ını ülkemizde üretebiliyoruz. Bu çok değerli bir seviye. Öte yandan 50 milyar TL'ye yaklaşan bedelin ancak yarısını yerli üretim ilaçlar alıyor. Burada epey bir iyileşme alanı var. Pandemi dönemi de gösterdi ki, gün geliyor, yüz yıldır kullanımda olan, bazı ülkelerde reçetesiz satılan ilaçların ülke dışına çıkışına engeller konuyor. Her ihtimali, her şartı hesaba katarak yerli üretimin teşvik edilmesi lazım. Zaten, 10.

ve 11. kalkınma planlarında, 2023 vizyonu metinlerinde ilacın ülke için stratejik özelliği vurgulandı ve

Nobel İlaç Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Ulusoy: "Pandemi dönemi de gösterdi ki, gün geliyor, yüz yıldır kullanımda olan, bazı ülkelerde reçetesiz satılan ilaçların ülke dışına çıkışına engeller konuyor. Her ihtimali, her şartı hesaba katarak yerli üretimin teşvik edilmesi lazım."

'ilaçta dışa bağımlılığın azaltılması' devletin öncelikli hedefi haline getirildi. Ülkemiz hazır kapasitesi ve birikimli insan kaynağı ile bugünkünden çok daha fazla değer üretebilecek potansiyele sahip.

Biyobenzer ilaçların yerli olarak geliştirilmesi ve üretilmesi konusunda TÜBİTAK tarafından yapılan çağrının ardından projesi onaylanan ilk firma olduğunuz. Bu konuyu açar mısınız?

Biyoteknoloji sahası, yarım asrı geride bırakmış bir firma olarak bizim için gelecek elli yılda da var olabilmenin ön şartlarından biri. Bu grup ilaçların değer bazında payı dünya genelinde yüzde otuzu geçti, artmaya devam ediyor. Ülkemizde de

hızla o seviyeye yaklaşıyor. Biz bu gelişmeyi en erken öngörerek yola çıkan firmalardanız. Dolayısıyla söz ettiğiniz çağrıya hazırız ve planlı şekilde katılmış olduk. Takdir edilmekten onur duyduk. Halen yoğun şekilde geliştirme çalışmalarımızı sürdürüyor, laboratuvar ve üretim sahası yatırımlarımıza ara vermeden devam ediyoruz.

Ülkemizde ilaç sektörünün geleceği hakkında öngörüleriniz neler? Ülkemizin ve Nobel'in özelinde ilaç sektörü bazında beklentileriniz ve umutlarınızdan bahsedermisiniz?

Ar-Ge'si güçlü, kendine yeten bir ülke. Özellikle kritik sahalarda dışa bağımlı olmayan bir ülke. Net ihracatçı bir ülke. Ve elbette molekül keşfi yapan, dünyaya yayan bir ülke. Bunların olacağına kalpten inanıyorum. Yeter ki tüm paydaşlar el ele bu amaç için ter dökelim. Biz de üç bin kişilik Nobel Ailesi olarak bu yolda canla başla çalışmaya devam edeceğiz.